

15.02.2016

Kaj/4

§ 139

V 2.3.2016, Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite basaarialueiden perustamisesta Helsinkiin

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Terhi Koulumiehen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Terhi Koulumies ym. valtuustoaloite Kvsto 9.9.2015 asia 18
- 2 VP5ote RAKENNUSLAUTAKUNNAN LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA (TERHI KOULUMIES)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Terhi Koulumies ja 43 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan seuraavaa:

Esitämme, että kaupunki toimii aloitteentekijänä basaarialueen perustamiseksi Helsinkiin yhdessä soveltuvien yhteistyökumppanien kanssa. Basaarissa aloittavat yrittäjät voisivat myydä tavaroita ja palveluita mahdollisimman matalan kynnyksen mallilla. Siten voimme kannustaa heikommin työllistyviä väestöryhmiä, kuten maahanmuuttajia, yrittäjyyteen ja itsensä työllistämiseen.

Maahanmuuttajissa on merkittävää potentiaalia yrittäjyyteen ja uusien työpaikkojen luomiseen Helsingissä. Jo nykyään 56 prosenttia maahanmuuttajien yrityksistä toimii Uudellamaalla. Maahanmuuttajien yri-

tykset keskittyvät pääasiassa palvelualoille. Muualla Suomessa he toimivat korostetusti ravintola-alalla, mutta Uudellamaalla tärkeimpiä toimialoja ovat kauppa ja liike-elämän palvelut.

Erityisen positiivista on, että maahanmuuttajien yrityksistä joka toisella on yrityksessään töissä yrittäjän itsensä lisäksi muita palkansaajia. Vähintään viisi henkilöä työllistäviä yrityksistä on 15 prosenttia. Maahanmuuttajayrittäjät työllistävät nimenomaan maanmiehiään ja samalla edesauttavat heidän integroitumistaan suomalaiseen yhteiskuntaan ja osallistumistaan hyvinvointivaltion rahoittamiseen veronmaksajina.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteesta on saatu kaupunkisuunnittelulautakunnan, kiinteistölautakunnan, rakennuslautakunnan, teknisen palvelun lautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot. Asiasta on lisäksi oltu yhteydessä kaupunginkanslian elinkeino-osastoon sekä talous- ja suunnitteluosastoon.

Kaupunginhallitus toteaa saatujen lausuntojen pohjalta seuraavaa:

Etnisen ruoan kysyntä Helsingissä on lisääntynyt sekä kantaväestön makutottumusten muuttumisen että maahanmuuttajataustaisen väestön kasvun myötä. Tällä hetkellä etnisen ruoan tarjontaa on melko hyvin eri puolilla kaupunkia. Myös nykyisissä kauppahalleissa on tarjolla paljon kansainvälisiä raaka-aineita.

Basaarialueen saaminen Helsinkiin on varteenotettava vaihtoehto ja mahdollisuus entisestään elävöittää ja monipuolistaa Helsingin kaupallista tarjontaa ja katukuvaa. Toiminta rinnastuisi ainakin joiltakin osin Kauppatoriin, Hakaniementoriin, Töölöntoriin, Hietalahdentoriin ja myös kauppahalleihin. Halli- ja torikaupan osalta kaupungilla on perinteisesti ollut tärkeä mahdollistajan rooli.

Basaaritoiminnan toimintaedellytyksistä

Toimiakseen ympärivuotisesti basaari tarvitsee sisätilat. Kaupungin omistamia tiloja hallinnoi ja vuokraa Tilakeskus. Halli- ja torikaupan järjestäminen kuuluu Tukutorin toimialaan.

Basaaria perustettaessa tulee huolehtia tarvittavien lupien hankkimisesta ja toiminnan vaatimista teknisistä järjestelyistä. Mikäli myyntipaikoissa myydään myös elintarvikkeita, tulee lisäksi ottaa huomioon elintarvikelainsäädännön toimitiloille ja toiminnalle asettamat vaatimukset.

Varsinaisesta myynti- tai tarjoilutoiminnasta on vastuussa aina toimija. Toimijan tulee kirjallisella omavalvontasuunnitelmalla ja sen käytännön toteuttamisella osoittaa hallitsevansa toimintansa ja sen riskit. Basaari- maisessa toiminnassa, jossa myyjiä on useita, on erityisen tärkeää so- pia kaikkien osapuolien kesken vastuut elintarvikehygieenisten järjeste- lyjen osalta.

Maahanmuuttajataustaisten yrittäjien osuus elintarvikealan pienyrityk- sistä on Helsingissä merkittävä ja kasvaa jatkuvasti. Ympäristökeskus on laatinut omavalvontamalleja ja muuta ohjeistusta, jonka tarkoitus on ollut helpottaa alalle tulevia uusia toimijoita. Lisäksi YritysHelsinki on koonnut yhteistyössä virastojen kanssa ohjeen kahvilan tai ravintolan perustajalle, johon on koottu käytännön neuvoja uusille yrittäjille. (Ra- vintola-alan ABC, ohjeita kahvilan ja ravintolan perustajalle).

Kaupungin tilojen käyttömahdollisuuksista

Pienimuotoiselle basaaritoiminnalle on löydettävissä yleisiltä alueilta sopivia paikkoja eri puolilta Helsinkiä, myös kantakaupungista. Mittakaavaltaan suurempi basaaritoiminta sijoittuisi luontevimmin esikaupunkialueelle.

Kiinteistöviraston tilakeskus hallitsee kaupungin rakennettua omaisuut- ta. Tilakeskuksen ensisijainen tarkoitus on hankkia ja vuokrata kaupun- gin hallintokuntien käyttöön niiden tarvitsemat toimitilat.

Mikäli tilaa ei tarvita kaupungin omaan käyttöön, voidaan tila vuokrata ulkopuoliseen käyttöön. Kaupungin käyttöön tarpeettomia myyntikelpoi- sia huonetiloja myös myydään, jotta saadaan pienennettyä korjausvelkaa ja varmistettua ja turvattua kaupungin peruspalvelutilojen kunnostukset ja peruskorjaukset. Näin tilakeskus voi myydä tiloja myös aloitteessa mainittuun tarkoitukseen yksityisille toimijoille.

Mikäli kaupunki ryhtyy edistämään hanketta toimintaa lähellä olevan ja sen toiminta-alueeseen kuuluvan hallintokunnan kautta, tilakeskus voi vuokrata tilat tälle hallintokunnalle tai, jos joku ulkopuolinen toimija vie hanketta eteenpäin, tilakeskus voi tarvittaessa vuokrata tai myydä hal- litsemiaan tiloja tälle toimijalle. Edellytyksenä tälle on, että löydetään si- jainniltaan ja toiminnaltaan kyseiseen tarkoitukseen soveltuvia tiloja.

Helsingin Tukutori ehdottaa, että kiinteistövirasto arvioisi basaaritoi- minnalle soveltuvan paikan niin, että se olisi ensisijaisesti käytöstä poistettu/muussa käytössä oleva rakennus, vanha myymälä tai kauppä- keskus. Tämän jälkeen tilan/alueen osalta tehtäisiin markkinatutkimus ja liiketoimintasuunnitelma ennen päätöstä rakentaa tai kunnostaa tila basaaritoimintaan.

Kokonaan uuden hallin tai katetun tilan rakentaminen ei etukäteisarvion mukaan ole kannattavaa vaan vaatii lähtökohtaisesti kaupungin sitoutumisen urakkaan ja merkittävän taloudellisen tukipanoksen hallin käynnistämiseen. Hallin voi myös toteuttaa yksityisesti, jolloin kaupunki on lähinnä aloitteentekijä ja mahdollistaja. Tätä mallia on sovellettu Kööpenhaminan kauppahallissa. Tämä halli toimii kaupungin alueella, mutta rakennukset omistaa yritys, joka vuokraa niitä eteenpäin kaupungin kanssa yhteistyössä sovitun pitkäaikaissuunnitelman mukaisesti.

Kaavoituksen edellytyksistä

Kaavoituksessa pyritään ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon yrittäjien tarpeet. Erityisesti basaarien kaltaiset pienet myymälät ja palvelut ovat keskustavetoista toimintaa, johon tavoitteena on tarjota riittävästi liiketilaa hyvillä sijainneilla. Ne tuovat palveluita asukkaille ja luovat samalla kaupunkiympäristöä monipuolisine toimintoineen. Kuitenkin kaavoitus vain mahdollistaa toimitilojen sijoittumisen kaavan osoittamalle paikalle, mutta kaupunki ei itse pääsääntöisesti rakenna yrityksille näitä tiloja. Muiden omistamien tilojen vuokraamisesta yrityksille vastaa toimitilojen omistaja. Esimerkiksi useiden vanhojen ostareiden tiloista voisi löytyä olemassa olevia kohtuuhintaisia tiloja basaarien kaltaisille myymälöille ja palveluille. Näiden tilojen omistajuus on usein jakautunut monelle eri toimijoille.

Kaupunkisuunnittelulautakunta haluaa edistää sitä, että Helsinki on vetovoimainen yritysten sijaintipaikka. Mahdollinen basaarialue myös rikastaisi Helsingin kaupunkikulttuuria. Tarvittavien kaavamuutosten edellytykset arvioidaan normaaliin tapaan osana hanketta koskevaa mahdollista aloitetta.

Lopuksi

Kaupunginhallitus pitää valtuustoaloitteessa esitettyä toimintaa kannattavana ja näkee, että se osaltaan lisää Helsingin elävöittämistä ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia sekä edesauttaa yritysystävällisemmän Helsinki-imagon luomista.

Basaaritoimintaan soveltuvien tilojen käyttömahdollisuuksia ja sijaintivaihtoehtoja sekä toiminnan organisoimista on tarkoituksenmukaista selvittää eri hallintokuntien ja toimijoiden yhteistyönä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

15.02.2016

Kaj/4

Liitteet

- 1 Terhi Koulumies ym. valtuustoaloite Kvsto 9.9.2015 asia 18
- 2 VP5ote RAKENNUSLAUTAKUNNAN LAUSUNTO VALTUUSTOA-
LOITTEESTA (TERHI KOULUMIES)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.11.2015 § 341

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaavoituksessa pyritään ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon yrittäjien tarpeet. Erityisesti basaarien kaltaiset pienet myymälät ja palvelut ovat keskustavetoista toimintaa, johon tavoitteena on tarjota riittävästi liiketilaa hyvillä sijainneilla. Ne tuovat palveluita asukkaille ja luovat samalla kaupunkiympäristöä monipuolisine toimintoineen. Kuitenkin kaavoitus vain mahdollistaa toimitilojen sijoittumisen kaavan osoittamalle paikalle, mutta kaupunki ei itse pääsääntöisesti rakenna yrityksille näitä tiloja. Muiden omistamien tilojen vuokraamisesta yrityksille vastaa toimitilojen omistaja. Esimerkiksi useiden vanhojen ostareiden tiloista voisi löytyä olemassa olevia kohtuuhintaisia tiloja basaarien kaltaisille myymälöille ja palveluille. Näiden tilojen omistajuus on usein jakautunut monelle eri toimijoille. Basaaritiloiksi voitaisiin muuttaa myös toimintaan soveltuvia tyhjiksi jääneitä toimisto- ja toimitilakiinteistöjä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta haluaa edistää sitä, että Helsinki on vetovoimainen yritysten sijaintipaikka. Mahdollinen basaarialue myös rikastaisi Helsingin kaupunkikulttuuria. Tarvittavien kaavamuutosten edellytykset arvioidaan normaaliin tapaan osana hanketta koskevaa mahdollista aloitetta.

Käsittely

17.11.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Eija Loukoila: Kappale 2: lisätään kappaleen loppuun:

15.02.2016

Basaarituloiksi voitaisiin muuttaa myös toimintaan soveltuvia tyhjiksi jääneitä toimisto- ja toimitilakiinteistöjä.

Kannattaja: Osmo Soininvaara

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Loukoilan tekemän vastaehdotuksen.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Anne Karlsson, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.11.2015 § 370

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle.

Basaarimaisissa myyntipaikoissa voidaan myydä myös elintarvikkeita. Elintarvikelainsäädäntö asettaa vaatimuksia toimitiloille ja toiminnalle. Suunniteltaessa toimintaa on varmistuttava siitä, että tila soveltuu rakenteellisesti elintarvikkeiden myyntiin tai tarjoiluun. Huomioon otettavia asioita ovat esim. vedensaanti, kylmäsäilytystilat, käymälät, haittaeläinten torjunta ja jätehuolto. Tilat on myös järjesteltävä siten, ettei mahdollisesta muusta myyntitoiminnasta ole haittaa elintarvikkeiden myynnille. Varsinaisesta myynti- tai tarjoilutoiminnasta on vastuussa aina toimija. Toimijan tulee kirjallisella omavalvontasuunnitelmalla ja sen käytännön toteuttamisella osoittaa hallitsevansa toimintansa ja sen riskit.

Basaarimaisessa toiminnassa, jossa myyjiä on useita, on erityisen tärkeää sopia kaikkien osapuolien kesken vastuut elintarvikehygieenisten järjestelyjen osalta. Ympäristökeskuksen valvontakokemuksen mukaan yhteiskäyttötiloissa vastuita ei ole aina riittävästi sovittu, mikä saattaa johtaa elintarvikeeturvallisuuden heikentymiseen esim. yhteisten varasto- ja myyntitilojen puhtauden tai jätehuollon järjestelyjen osalta.

Maahanmuuttajataustaisten yrittäjien osuus elintarvikealan pienyrityksistä on Helsingissä merkittävä ja kasvaa jatkuvasti. Ympäristökeskus on laatinut omavalvontamalleja ja muuta ohjeistusta, jonka tarkoitus on ollut helpottaa alalle tulevia uusia toimijoita. Lisäksi YritysHelsinki on

15.02.2016

Kaj/4

koonnut yhteistyössä virastojen kanssa ohjeen kahvilan tai ravintolan perustajalle, johon on koottu käytännön neuvoja uusille yrittäjille. (Ravintola-alan ABC, ohjeita kahvilan ja ravintolan perustajalle).

Esittelijä

elintarviketurvallisuuspäällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Mia Piipari, johtava elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 31032055
mia.piipari(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 03.11.2015 § 462

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Koulumiehen ja 43 valtuutetun allekirjoittamasta valtuustoaloitteesta basaarialueen perustamiseksi:

Basaaritoiminnan järjestäminen ei kuulu rakennusviraston toimialaan, mutta yleisen alueen vuokraaminen kuuluu.

Toimiakseen ympärivuotisesti basaari tarvitsee sisätilat. Kaupungin omistamia tiloja hallinnoi ja vuokraa Tilakeskus.

Halli- ja torikaupan järjestäminen kuuluu Tukutorin toimialaan.

Basaaria perustettaessa tulee huolehtia jätehuollon järjestämisestä sekä veden ja sähkön saannista.

Basaarialueen sijaitessa yleisellä alueella maapohjan tulee lähtökohtaisesti olla kivetty tai asfaltoitu. Pienimuotoiselle basaaritoiminnalle on löydettävissä yleisiltä alueilta sopivia paikkoja eri puolilta Helsinkiä, myös kantakaupungista. Mittakaavaltaan suurempi basaaritoiminta sijoittuisi luontevimmin esikaupunkialueelle.

Esittelijä

osastopäällikkö
Pekka Henttonen

Lisätiedot

Jussi Puutio, lakimies, puhelin: 310 38656
jussi.puutio(a)hel.fi
Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

15.02.2016

Kaj/4

Kiinteistölautakunta 29.10.2015 § 475

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Terhi Koulumiehen basaarialueen perustamista koskevasta valtuustoa-
loitteesta seuraavan lausunnon:

Kiinteistöviraston tilakeskus hallitsee kaupungin rakennettua omaisuutta. Tilakeskuksen ensisijainen tarkoitus on hankkia ja vuokrata kaupungin hallintokuntien käyttöön niiden tarvitsemat toimitilat.

Mikäli tilaa ei tarvita kaupungin omaan käyttöön, voidaan tila vuokrata ulkopuoliseen käyttöön. Kaupungin käyttöön tarpeettomia myyntikelpoisia huonetiloja myös myydään, jotta saadaan pienennettyä korjausvelkaa ja varmistettua ja turvattua kaupungin peruspalvelutilojen kunnostukset ja peruskorjaukset. Näin tilakeskus voi myydä tiloja myös aloitteissa mainittuun tarkoitukseen yksityisille toimijoille.

Lautakunta katsoo toiminnan erittäin kannatettavaksi ja näkee, että se edesauttaa Helsingin elävöittämistä ja antaa kansalaisille lisää vaikutusmahdollisuuksia sekä edesauttaa osaltaan yritysyhteistyönä Helsingin imagon luomista.

Mikäli kaupunki ryhtyy edistämään hanketta toimintaa lähellä olevan ja sen toiminta-alueeseen kuuluvan hallintokunnan kautta, tilakeskus voi vuokrata tilat tälle hallintokunnalle tai, jos joku ulkopuolinen toimija vie hanketta eteenpäin, tilakeskus voi tarvittaessa vuokrata tai myydä hallitsemiaan tiloja tälle toimijalle. Edellytyksenä tälle on, että löydetään sijainniltaan ja toiminnaltaan kyseiseen tarkoitukseen soveltuvia tiloja.

Tilakeskuksen kulloinkin vapaana olevat tilat löytyvät osoitteesta www.tilakeskus.fi (vapaat vuokrattavat toimitilat).

Esittelijä

vs. tilakeskuksen päällikkö
Markku Metsäranta

Lisätiedot

Sisko von Behr, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 40366
[sisko.von.behr\(a\)hel.fi](mailto:sisko.von.behr(a)hel.fi)

Teknisen palvelun lautakunta 15.10.2015 § 157

HEL 2015-009979 T 00 00 03

15.02.2016

Kaj/4

HEL 2011-008255

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Sopivia yrittäjiä basaaritoimintaan löytynee hyvin, sillä esim. tukkutorialueella toimii useita maahanmuuttajataustaisia elintarvikkeisiin erikoistuneita yrityksiä.

Etnisen ruoan kysyntä Helsingissä on lisääntynyt sekä kantaväestön makutottumusten muuttumisen että maahanmuuttajataustaisen väestön kasvun myötä. Tällä hetkellä etnisen ruoan tarjontaa on melko hyvin eri puolilla kaupunkia. Myös nykyisissä kauppahalleissa on tarjolla paljon kansainvälisiä raaka-aineita.

Mikäli kaupunki päättää edistää basaaritoiminnan käynnistämistä, niin basaaritoiminnan organisoimiseksi tulisi osoittaa asianmukaiset lisäresurssit toiminnasta vastaavalle taholle.

Helsingin Tukkuutori ehdottaa, että kiinteistövirasto arvioisi basaaritoiminnalle soveltuvan paikan niin, että se olisi ensisijaisesti käytöstä poistettu/muussa käytössä oleva rakennus, vanha myymälä tai kauppakeskus. Tämän jälkeen tilan/alueen osalta tehtäisiin markkinatutkimus ja liiketoimintasuunnitelma ennen päätöstä rakentaa tai kunnostaa tila basaaritoimintaan.

Kokonaan uuden hallin tai katetun tilan rakentaminen ei etukäteisarvion mukaan ole kannattavaa vaan vaatii lähtökohtaisesti kaupungin sitoutumisen urakkaan ja merkittävän taloudellisen tukipanoksen hallin käynnistämiseen. Hallin voi myös toteuttaa yksityisesti, jolloin kaupunki on lähinnä aloitteentekijä ja mahdollistaja. Tätä mallia on sovellettu Kööpenhaminan kauppahallissa. Tämä halli toimii kaupungin alueella, mutta rakennukset omistaa yritys, joka vuokraa niitä eteenpäin kaupungin kanssa yhteistyössä sovitun pitkäaikaissuunnitelman mukaisesti.

Esittelijä

va. toimitusjohtaja
Tommi Tapana

Lisätiedot

Tommi Tapana, va. toimitusjohtaja, puhelin: (09) 310 78823
tommi.tapana(a)hel.fi